

félév végén, vagy a következő tanév elején legalább egy szigorlatot sikeresen letesznek, e félévi ösztöndíjrészletet utalványozni.

A katonai szolgálati évre és a VIII. félévre eső ösztöndíjjárulékok kiutalványozásán túl ily ösztöndíjasok minden további ösztöndíjjigénye megszűnik.

Ehez képest az ily ösztöndíjas növendékek figyelmeztendők, hogy a VIII. félévre, valamint az önkéntes katonai szolgálati évre eső ösztöndíjjárulékokat mindenkor egyszerre és pedig a VIII. félév folyamán tartoznak kérni.

Budapest, 1891. évi augusztus hó 10-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

1891/2.

37,938.

A tiszántúli ev. ref. egyházkerület püspökének hozzám intézett előterjesztése folytán a m. kir. tud. egyetemek és kir. jogakadémiák tanulmányi és vizsgálati rendjét megállapító szabályzat 12., 13. és 16., illetőleg 21. §-ára való hivatkozással elrendelem, hogy ezután a jogi alapvizsgálatok eredményének a hallgató leczkekönyvébe való beírása, illetőleg az államvizsgálatok eredményéről szóló bizonyítvány kiállítása alkalmával a képesítésnek megállapított fokozatai, nevezetesen, hogy a vizsgálat »szótöbbséggel«, »egyhangulag« vagy »kitüntetéssel« fogadtatott-e el, mindig bejegyeztessenek.

A fokozatok megállapítása körüli eljárásra vonatkozólag — szorosan az említett szabályzat rendelkezéseire képest — megjegyzem, hogy a vizsgálati bizottság tagjai először is a fölött határoznak — szótöbbséggel vagy egyhangulag, — hogy a vizsgálat általában elfogadtassék-e vagy sem, s elfogadás esetében azután szótöbbséggel vagy egyhangulag történik döntés a fölött, hogy fokozat gyanánt a »szótöbbséggel«, egyhangulag« vagy »kitüntetéssel« való jelzés írassék be a leczkekönyvbe, illetőleg az államvizsgálati bizonyítványba.

Ezt a Tanácscsal további eljárás végett közlöm.

Szepes-Mindszent, 1891. évi szeptember hó 3-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

2263. eln. szám.

A kereskedelemügyi minister úrnak f. évi október hó 7-én 65,037. sz. a. kelt, a megszállott tartományokkal és a novibazári pasalikban működő tábori postahivatalokkal való csereforgalomban f. évi november hó 1-től kezdve portómentes utalványok életbeléptetése tárgyában kibocsátott rendeletét a Tanácsok további eljárás végett másolatban idezárva megküldöm.

Budapest, 1891. október hó 17. én.

GRÓF CSÁKY S. K.

Másolat.

65,037. szám.

V. b.

A »POSTA- ÉS TÁVIRDA RENDELETEK TÁRÁBA«.

Portómentes utalványok életbeléptetése a megszállott tartományokkal való forgalomban.

A portómentes hivatalos pénzeknek postán küldésére, a megszállott tartományokkal és a novibazári pasalik területén működő tábori postahivatalokkal való csereforgalomban, közös hadügyminister úrral egyetértőleg f. évi november hó 1-től kezdve, portómentes postautalványokat léptetek életbe a következő feltételek mellett, u. m. :

1. Egy postautalvánnyal 500 frtig terjedhető összeg, és csakis azon esetben küldhető portómentesen, ha az utalványozott összeg »Postai Tarifák« 67. és 68. §-ának XX. pontja illetve később kiadott rendeleteimben esetenként megadott engedélyek alapján portómentességet élvez.

2. A portómentes postautalvényt a belföldi forgalomban használt, a feladás postahivatala országára nézve kötelező használatú postautalvány úrlapon a feladó hatóság (hivatal) állítja ki.

3. A postautalvány-úrlapnak úgy szelvényét, mint törzslapját a feladó hatóság (hivatal) tölti ki, ugyanaz köteles egyzersmind az ellenőrzés céljából az utalvány törzslapjának »a francojegyek ideragasztandók« felíráttal ellátott jobboldali szélén : nevét, székhelyét, az ügyszámot, valamint a hivatalos szón kívül a pénzösszeg minőségét, illetve az előirt portómen-

tességi záradékot is felírni s a hivatalos pecsét lenyomatát alkalmazni.

A hivatalos pecsét lenyomata csak akkor mellőzhető, ha a feladó hatóságnak (hivatalnak) hivatalos pecsétje nincs. »A postai előjegyzések« című rovatot a felvevő postahivatal tölti ki azon módon, a mint az a többi postautalványokra nézve elő van írva.

4. Ugy a felvevő, mint a kézbesítő posta- (és távirda) hivatalok az utalvány felvételi, illetve kifizetési naplókba, portómentes utalvány tételénél »portómentes« megjelölést jegyezzenek be.

5. Egyebekben a belföldi és a magyar-osztrák forgalomban váltott portómentes utalványok kezelése tekintetében fennálló szabályok érvényesek.

Budapest, 1891. október hó 7-én.

BAROSS S. K.

33,734. szám.

A kolozsvári m. kir. tud. egyetem tanácsának tudomásul kiadom.

Budapest, 1891. november 22-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

Másolat.

A tisztelt Múzeum-egylet f. évi június hó 1-ről 81. sz. a. hozzám intézett előterjesztésében a legmerevebb tagadással felel azon kívánságomra, hogy a jelenleg egyesített múzeum-egyleti és egyetemi könyvtárnál az igazgatói állás betöltésére a vallás- és közoktatásügyi miniszternek kellő befolyás engedjék; és a jelzett napon megejelt könyvtárnok választást nem — mint kívántam — jóváhagyás, illetve megerősítés, hanem egyszerű tudomásul vétel céljából terjeszti elém. Ezen merev állásfoglalással szemben kénytelen vagyok a tud. egyetem és állam érdekeit a szerződés engedte más módon biztosítani, t. i. az egyetemi könyvtár részére külön igazgatót nevezni ki; mert tekintettel az egyetem, tehát az állam tulajdonát képező könyvállomány nagyságára, most már föltétlenül megkövetelendőnek tartom, hogy az, ki az egyetemi könyv-

tár felelős kezelésével van megbízva, ez állását csak az állami kormány hozzájárulásával foglalhassa el; fegyelmi tekintetben pedig az illető intézeti hatóságnak közvetlenül legyen alárendelve. Mielőtt ezen elhatározásomat foganatosítanám: fölhívom a t. Múzeum-egyletet, hogy arra nézve, vajjon bejelentett választását ezen esetben is fentartja, és ha igen, hogyan véli a két igazgató közötti viszonyt szabályozhatni, minél előbb nyilatkozni sziveskedjék.

A másolat hitelül:

GRABOTSAY ADOLF S. K.,
aligazgató.

52,673. szám.

A doctor-felavatásoknál használandó, a m. kir. tud. egyetemi tanács folyó évi ápril 25-ről 357. szám alatt kelt előterjesztésével az eddiginél helyesebb szövegezésben bemutatott formulákat — a felavató által tartandó záró beszédbe ezen szavak után: »Ő császári és apostoli királyi Felségétől, legkegyelmesebb urunktól« még ezen szó: »királyunktól« beigattatván — jóváhagyom s megengedem, hogy a felavatási eljárás közben a »tudor« szó helyett »doctor« használtassék.

Erről a m. kir. tud. egyetem tanácsát oly felhívással értesítem, hogy az ezuttal jóváhagyott formulákból kinyomatásuk után 1—1 példányt hozzám terjeszsen föl.

Idézett előterjesztése mellékleteit ide zártan visszaküldöm.
Budapest, 1891. évi november hó 25-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

ad 35,733. szám.

A kolozsvári tud. egyetem tanácsának, a »Karolina« kórház építése tárgyában, Purjesz tanárhoz intézett leíratomat tudomás és további eljárás végett /. a. idezárva küldöm.

Budapesten, 1891. november 28.

GRÓF CSÁKY S. K.

Másolat.

A belügyministerium vezetésével megbízott m. kir. minis-
terelnök úr f. évi augusztus hó 5-én 58,364. sz. a. kelt átírá-
tában azon kívánságának adott kifejezést, hogy a kolozsvári

orsz. Karolina kórház felépítésére vonatkozó programmi elkészítésével megbízott albizottságnak az egyetem, illetőleg a tanügy érdekeit képviselő tagját lehetőleg szoros utasítással lássam el az iránt, hogy tanítási szempontokból mi lesz okvetlenül figyelembe veendő az új kórház létesítésénél. Miért is a nélkül, hogy a részletek megállapítására kiterjeszkedném, avagy Nagyságodat az iránt korlátozni akarnám, hogy a Czímed által szükségeseknek tartottakat programjába felvegye, szükségesnek látom Czímeddel tájékozás és miheztartás végett a következőket közölni: 1. Az ügy jelen állása szerint az új kórház — hácsak az iránt a később megejtendő helyszíni szemle alkalmából a műszaki szakértők ellenkező véleményen nem volnának, a mit azonban az előzmények után alig hihetek — az alsó-szén-utczai, u. n. Tompa-féle, a kórház építésére már kijelölt telken, lenne felépítendő. 2. Ha az elébb megnevezett telek elég terjedelműnek nem találtatnék, szükség esetén az élettani intézet felett fekvő felsőszén-utczai teleknek megvétele is combinatioba volna vehető. 3. A szóban forgó telken részint magában a kórházban (belgyógyászat, sebészet, szemészet, bőr- és bujakórtan), részint annak kapcsán (szülészeti és elmekórtan, mely utóbbi azonban a kórházzal szoros kapcsolatba is volna hozható) az összes kórodai tanszékek helyet kell hogy találjanak. 4. Az építés, tekintettel a rendelkezésre álló telek terjedelmére és a kórházi alap, valamint az államkincstár lehető kimelésére, a vegyes rendszer szerint történék, a mennyiben azonban azt a helyi és pénzügyi viszonyok megengedik, a pavillon rendszer szintén igénybe veendő. 5. Az ágyak száma az elmekórtan beszámításával, de a szülészeten kívül 300-ban volna megállapítandó, illetőleg a program készítésénél alapul veendő. 6. A kórodai ágyak létszáma a mostani maradna, ehhez jönne még az elme kórtani tanszék számára mintegy 16, hogy így a kórodai ágyak száma kerek számban 100 lenne. 7. A szülészeti kóroda a mostani szervezetében maradna továbbra is; a kórháztól lényegileg független volna úgy, mint ez idő szerint. 8. Tisztán tanczélokból szükségeseknek volnának tekintendőek a tantermek, a laboratoriumok, a mennyiben kizárólag tanczéloknak szolgálnának, a mentő-növendékek és gyakoronokok használatára, illetőleg kiképezésére szolgáló helyiségek a szigorlatok vagy vizsgálatok

czéljaira netalán felhasználni kívánt helyiségek és szükség esetében az ambulancia czéljaira igénybe veendő helyiségek. 9. A hullaház közösnek tekintendő. Hogy a tisztán tanczélókból szükségelt helyiségek és berendezések költségei fejében az egyetem, illetőleg a közoktatási kincstár az építési és felszerelési költségekhez mily arányban járuljon, annak eldöntése a központi bizottság, illetőleg a két érdekelt ministerium hatáskörébe tartozand. Midőn ezeket Czímeddel általánosságban tudatom, egyúttal megjegyzem, hogy noha nem kívánok elzárkozni a kórodák jogos igényeinek teljesítése elől és e tekintetben Czímed működése elé akadályokat gördíteni egyáltalában nem lehet szándékom, mégis nem mulaszthatom el figyelmeztetni Czímedet, hogy a tanügyi követelmények megállapítása körül csak az okvetlen szükségesekre terjeszkedjék ki és az állam pénzügyi helyzetére figyelemmel legyen.

Jelentését mielőbb elvárom.

A. másolat hitelül:

GRABOTSAY ADOLF S. K.
aligazgató.

2482. eln. szám.

Az állami számvevőszék már több ízben figyelmeztetett azon visszás helyzetre, mely számviteli tekintetben áll elő az által, hogy míg a költségvetési törvény január 1-től december végeig állapítja meg a bevételi és kiadási összegeket, addig az állami tanintézetek számadásai, iskolai év szerint (tehát két évet vegyítve össze) kezeltetnek, illetve záratnak le.

Magam is elismerem az állami számvevőszék részéről e visszasság megszüntetésére irányzott kívánság jogosultságát és egyetértek azon elvvel, mely megkívánja, hogy míg a kiadások és bevételek a költségvetési törvényben a naptári év szerint állapíttatnak meg, a kezelés is az állami zárszámadásban annak megfelelőleg nyerjen kifejezést.

E végből útasítom a Tanácsot, miszerint a f. évi szeptember havában megkezdett számadásait december végével lezárván, azokat a hozzátartozó pótleltárak kíséretében okmányokkal felszerelve jövő évi január hó végéig megvizsgálás végett ide mutassa be. Meghagyom egyúttal, hogy a f. évi december végével mutatkozó pénzmaradványt az 1892. évi

számadásba átvezetvén, számadásait ezentúl a polgári év szerint szerkeszse s azt minden év deczember végével zárja le és a hozzátartozó leltárokkal és számadási okmányokkal szabályszerűen felszerelve mindenkor a számadási évet követő január hó végeig az eddigi módon terjeszse fel; a mennyiben pedig a Tanács 1892. év végével s illetve azon túl pénzmaradvánnyal zárná le számadását, azt tegye a Tanács a számadás utolsó tétele gyanánt kiadásba és szállítsa az illető pénztárba; a nyerendő pénztári nyugta pedig az illető kiadási tételhez lesz csatolandó.

Budapest, 1891. november hó 27-ig.

GRÓF CSÁKY S. K.

51,389. szám.

F. évi november hó 7-én, 281. sz. a. kelt felterjesztésére értesítem a Tanácsot, hogy az állatjárványtani tanszéknek a múlt évi 24,891. számú intézvény szerint történt megszüntetése s illetve a közegészségtani intézettel való egyesítése folytán, az előbbi intézet tanszereinek és felszerelési tárgyainak a közegészségtani intézet leltárába leendő bekebeleztetése ellen észrevétel nem forog fenn.

Az állatjárványtani intézet 100 frtnyi átalányának beszüntetését és a közegészségtani intézet 800 frtnyi átalányához kért csatolását illetőleg megjegyzem, hogy a 100 frt átalány, az 1892. évi tárcza költségvetésben, már a közegészségtani intézet 800 frtnyi javadalmához csatoltatott, vagyis e czímen 900 frt vétetett fel, ezen összegnek folyóvá tétele iránt azonban csak az 1892. évi költségvetés szentesítése után fogok intézkedhetni. A 900 frttal megállapított évi átalányösszegnek két részletben, vagyis évenként január és szeptember hó 1-én leendő utalványozása és naptári évek szerint kért elszámolása, továbbá a közegészségtani tanszék 1890/1. és a f. tanév első felére esedékes átalányának, valamint az állatjárványtani intézet után 1890/1 és 1891/2. tanévre járó átalánynak a közegészségtani intézet alapleltárának összeállítása alkalmával, vagyis 1892. évi január hóban leendő elszámolása nehézségbe nem ütközik.

Ez alkalommal szükségesnek tartom azonban megjegyezni, hogy annak daczára, miszerint az építési bizottság elnökének múlt évi február hó 20-án, 41. sz. a. kelt jelentése folytán az

ugyanazon évi április hó 9-én, 9656. sz. alatt kelt rendelettel megengedve lőn, hogy az élet- és közegészségtani intézetek felszerelési tárgyainak leltározása az egyetemi gondnoki hivatal által s esetleg egy napidíjas alkalmazása mellett foganatosíttassék, mely alapon a f. évi márczius hó 4-én, 6635. sz. a. kelt rendelettel, dr. Fein Hermann gyakornoknak, az élet- és szövettani intézet leltározásáért munkadíj címén 50 frt utalványoztatott és mégis a közegészségtani s az ezzel kapcsolatos állatjárványtani tanszékek leltározása a mai napig megéjtve nincsen.

Felhívom tehát az egyetemi tanácsot, útasítsa dr. Rózsahegyi Aladár intézeti igazgatót, hogy a fentebb megnevezett intézetek tanszereiről és felszerelési tárgyairól, a f. tanév első felének letelte utáni szünet alatt, rendes alapleltárt szerkesztessen s ennek megtörténtét jelentse fel oly végből, hogy a felvett alapleltár az itt őrzött számadások és pótleltárak adataival, a központból kiküldendő számvevőségi közeg által, a helyszínén összehasonlíttathassék.

A mi végül Rózsahegyi tanár azon kérését illeti, hogy az állatjárványtan ezután is előadassék és a tanszék elnevezésébe az »állatjárványtani« is felvétessék, erre vonatkozólag megjegyzem, hogy az állatjárványtan és állategészségügyi rendészet előadása iránt külön újból intézkedni nem találtam szükségesnek, miután Rózsahegyi tanár kinevezése alkalmából, az 1883. évi 1150. sz. alatt kelt rendelettel a szóban forgó tárgyak előadásával már meg van bízva.

A tanszék elnevezésének kibővítését ez időszertint szintén nem látom szükségesnek.

Budapest, 1891. december hó 4 én.

A minister helyett:

BERZEVICZY ALBERT s. k.,
államtitkár.

2642/891. eln. szám.

A közös külügyminister úrtól nyert tudósítás szerint gyakran fordulnak elő oly esetek, hogy a hatóságok hivatalos leveleiket a világposta forgalomra való tekintet nélkül bérmentetlenül »Hivatalból díjmentes« felíráttal küldik a cs. és kir. konszultátusoknak.

Mínthogy pedig azon ténynek nem ismeréséből vagy figyelmen kívül hagyásából, hogy a világposta forgalomban hivatalos iratok díjmentes szállítása helyt nem foglalhat, a bérmentetlenül küldött levelekért járó büntetési díjak czímén nem csekély teher háramlik külügyi hivatalainkra, felhívom a Tanácsot, intézkedjék, miszerint illetén küldemények a közös cs. kir. konsulátusok részére mindig megfelelően bérmentesíttessenek.

Budapest, 1892. január hó 2-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

8. eln. szám.

Ó cs. és apostoli kir. Felségének m. évi október hó 19-én kelt, legfelsőbb elhatározása alapján, a m. kir. Ministerelnök úr f. évi október hó 27-én 3690. sz. alatt kelt átiratában arról értesített, hogy azon állami tisztviselők és gyakornokok szolgálati viszonyai tekintetében, kik hadkötelezettségüknek még eleget nem tettek s ennek teljesítése végett bevonulnak, vagy mint cs. és kir., vagy m. kir. honvéd tartalékos tisztek ténylegesítés céljából próbaszolgálatra hivatnak, valamennyi közszolgálati ágra nézve általános érvénnyel jövőre a következő szabályok követendők:

Tekintettel az általános védkötelezettség, különösen pedig a véderőről szóló 1889. VI. t.-cz. következtében megváltozott viszonyokra, az az eddigi szabály, mely szerint hadkötelezettségük lerovása végett bevonuló állami tisztviselőknek és szolgálóknak a hivatalból tényleg bekövetkezett eltávozásuk napjától számítva még három havi szabályszerű fizetés kiszolgáltatót, hatályon kívül helyeztetik s e helyett szabályul szolgál:

1. Ha a hadkötelezettségben álló állami tisztviselők, ideértve a gyakornokokat is, továbbá altisztek és szolgáló hadszolgálati kötelezettségük lerovása végett, akár a rendes három évi tényleges szolgálatra, akár mint egy évi önkéntesek beszóllítatnak: rangjuknak és hivatali minőségüknek megtartása mellett számfelettiékké válnak s állomásuk betölthető; eltávozásuk napjától illetményeik azonnal beszüntetendők és a már felvett illetményeken felül egyéb javadalmazásban vagy segélyben nem részesíthetők.

Tényleges katonai szolgálati idejük elteltével, mely szolgálati idő a polgári állam-szolgálatba ily esetekben beszámí-

tandó, a tartalékba történt áthelyeztetésükre, vagy szabadságoltatásukra vonatkozó okmányaik felmutatásával 30 nap alatt különbeni hivatalvesztés terhe alatt, volt előljáró hatóságuknál jelentkezni tartoznak, a mely hatóság az elhelyezés céljából hatáskörén belül intézkedik, esetleg jelentést tesz az illetékes ministerhez és saját költségükön újból leendő elhelyeztetésükig előbbi illetményeik utalványozása mellett felettük rendelkezik.

Hasonló elbánás alá esnek az államszolgálatban álló és ténylegesítés céljából próbaszolgálatra bevonuló cs. és kir., valamint m. kir. honvéd tartalékos tisztek is.

2. Állami szolgálatban álló azon cs. és kir., valamint m. kir. honvéd tartalékos tisztek, kik az előléptetési jog megszerzése céljából, de mindenkor előzetesen nyert szabadság alapján vonulnak be tényleges szolgálattételre, szabadságuk idejének tartama alatt is illetményeik élvezetében maradnak.

Ugyanilyen elbánásban részesülnek a többi még hadkötelezettségben álló állami tisztviselők, altisztek és szolgák is, midőn az időleges fegyvergyakorlatokra behivatnak.

3. A mozgósítás esetében behívott tartalékosokra nézve az 1878. évi július hó 18-án 1245/M. E. szám alatt kiadott ministeri szabályrendelet (M. v. R. T. 84. sz.) irányadó.

Miről a Tanácsot tudomás, mihez tartás és további intézkedés végett értesítem.

Budapest, 1890. január hó 17.

GRÓF CSÁKY S. K.

1872. eln. szám.

A m. kir. kereskedelemügyi minister úr egy az egyes ministeriumoktól kiküldött vegyes ministeri bizottság által kidolgoztatta a hatóságok ipari és más terménybeli szükségleteinek és az ipari munkálatok kiadásánál követendő szabályokat.

Mint hogy azok követését kívánatosnak és szükségesnek tartom, felhivom a tanácsot, hogy ilynemű beszerzéseknél a mellékelt szabályzathoz szigorúan ragaszkodják.

Budapesten, 1892. évi február hó 28.

GRÓF CSÁKY S. K.

MELLÉKLETE A 29 -/ M. T. 1891. SZÁMU MINISTER-
TANÁCSI JEGYZŐKÖNYVNEK.

A hatóságok, ipari és más terménybeli szükségleteinek beszerzésénél és az ipari munkálatok kiadásánál követendő szabályok.

I. Általános határozatok.

1. §. Az ezen szabályokban foglalt rendelkezések követése ajánlatos mindazon ipari és más terménybeli szükségletek beszerzésénél, valamint az ipari munkálatok keresztülvitelénél, melyek az állam, vagy a törvényhatóságok terhére, illetve költségére szereztetnek be, vagy megrendeltek.

2. §. Mindazon esetekben, hol a jelen szabályokban szükségletekről tétetik említés azok alatt az 1. §-ban felsorolt szállítások értendők.

II. A szükségletek beszerzésének módjai.

3. §. A szükségletek rendszerint nyilvános pályázat útján szerzendők be.

Az ezen beszerzési módtól való eltérés, illetve a nyilvánosság kizárásával és szűkebb körű felhívás útján vagy más módon eszközendő beszerzés csakis indokolt előterjesztés és az illető ministertől előzetesen kieszközölt engedély alapján történhetik.

4. §. Nyilvános pályázat és versenyre való felhívás nélkül szerezhetők be a szükségletek:

a) utólag szükségessé váló pótszállítások eseteiben, ha a pótszállítás értéke az alapszállítási érték 20%-át meg nem haladja; föltéve, hogy a pótszállítás teljesítésére az alapárnál magasabb ár kikötött;

b) ha oly munkálatok kiegészítéséről van szó, mely munkálatokat a legczélszerűbben csak az eredetileg vállalkozó fejezheti be;

c) magasabb művészetet igénylő munkálatok kivitelénél;

d) ha a szállítási szükséglet összértéke iparágaként, illetve egynemű iparcikk csoportonként 200—200 frotot meg nem halad. A c) és d) pont eseteiben a kézi bevásárlás módja is követhető ugyan, de ezen beszerzésnél is lehetőleg szem előtt tartandók a jelen szabályok VII. fejezete alatt körülírt elvek.

III. A szükségletek nyilvántartása.

5. §. Évenként bizonyos, az illető minister által előre meghatározandó időpontban minden ministeriumban, tájékoztató kimutatás készítettik azon ipari és más terménybeli összes szükségletekről, melyek az illető ministerium központi igazgatásánál, illetve a felügyelete alá helyezett hatóságoknál, intézeteknél, vállalatoknál stb. előreláthatólag elő fognak fordulni.

Ezen kimutatás az első évben valamennyi szükségleti cikkre nézve készítettendő; megjegyeztetvén abban, hogy mely cikkek szállítása honnan és mely időpontig van biztosítva.

A második évtől kezdődőleg csak azon szükségletekről készítettendő kimutatás, mely szükségletek a legközelebbi évben szerzendők be.

A beszerzést igénylő hatóságok illetve intézetek stb. a kimutatásokat a mellékelt kimutatási mintának megfelelőleg két példányban készítik el, s azokat minden év január végeig elem terjeszteni kötelesek.

6. §. Az 5. §. szerint készítettendő kimutatás egy példánya az illető minister által fog, a kereskedelemügyi ministernek rendelkezésére bocsáttatni.

7. §. A kereskedelemügyi minister a hozzá érkezett szükségleti előirányzat alapján, előlégesen tájékoztandja az illető ministereket azon cikkek és tárgyak tekintetében, a melyekre nézve iparfejlesztési szempontból kívánatosnak találja, hogy a szállítás kiadásánál figyelembe vétessenek.

IV. A pályázati hirdetéseknel és a versenyre való felhívásoknál követendő eljárás.

8. §. A pályázati hirdetésnek, illetve versenyre való felhívásnak minden lényeges körülményt olykép kell tartalmaznia, hogy az ajánlat tevő számvetését biztos alapra fektethesse. E célból a cikkek minősége határozott módon körülírandó, esetleg minták is megfelelőleg rendelkezésre adandók.

9. §. Ajánlati versenytárgyalásoknál lehetőleg és rendszerint egységarak megjelölése követelendő.

10. §. Terjedelmesebb szállításokra vonatkozó hirdetéseknel, illetve felhívásoknál az egyes iparcsoportok lehetőleg külön választandók a célból, hogy a kisiparosok versenye is előmozdíttassék.

11. §. A szállítás teljesítésére lehetőleg annyi idő engedjék, amennyi a cikk, anyag vagy munka előállítására rendes körülmények közt elégségesnek mutatkozik.

12. §. A pályázati hirdetés közzététele és az ajánlat beuyújtása, illetve a versenyajánlati tárgyalás napja közti idő tekintetében irányadóul szolgál, hogy 30 napnál kevesebb idő, sürgős eseteket kivéve, meg nem állapítható; sürgős esetekben is legkevesebb 14 napra teendő a verseny ajánlati tárgyalás.

13. §. A pályázati hirdetés közzétételeinél a következők tartandók szem előtt.

Minden pályázati hirdetés a hivatalos lapokban és legalább egy olvasottabb napi vagy szaklapban, illetve vidéki hirdetéseknel valamely ottani helyi lapban teendő közzé.

A pályázati hirdetés egy-egy példánya a vezetésem alatt álló ministerium az illető helyre illetékes kereskedelmi- és iparkamarának és az országos iparegyesületnek Budapesten; legalább 3 példányban, a kereskedelmi múzeumnak Budapesten, valamint egy példányban a kereskedelemügyi miniszternek megküldendő, mely utóbbi példányra feljegyzendő, vajjon a pályázati hirdetés meglelt küldve az iparkamarának, iparegyesületnek és a kereskedelmi múzeumnak

Ha a lapokban, rövidebb hirdetés közzététele czéloztatik, az ilyen hirdetésnek legalább tartalmaznia kell:

- a) az iparcikk megnevezését és mennyiségét,
- b) a szállítási határidőt,
- c) az ajánlat beadására kitűzött határidőt és az ajánlati tárgyalás napjának és órájának meghatározását;
- d) az odaitélés idejét,
- e) a leteendő bánatpénz (vadium) közelebbi meghatározását, végre,
- f) hogy a részletes feltételek hol tekinthetők meg.

14. §. A hirdetési példányokból — a mennyire a készletből telik — a jelentkezőknek egy-egy példány adandó.

15. §. Az ajánlattal egyidejűleg leteendő bánatpénz (vadium) összege rendszerint a szállítási érték 5%-ánál magasabb összegben nem állapítható meg.

V. Az ajánlatok kellékei.

16. §. Az ajánlat csak az esetben vehető figyelembe, ha az a hirdetésben, vagy felhívásban foglalt feltételeknek meg-

felelően szerkesztve az ajánlattevő által szabályszerűen aláírva, a hirdetésben vagy felhívásban meghatározott határidőig bepecsételve és bérmentesen betervezve és a szabályszerű bánatpénz (vadium) letétele igazoltatott.

17. §. Pótajánlat, vagyis olyan, mely a benyújtásra kitűzött idő után érkezett be, semmi szín alatt, s még az esetben sem vehető figyelembe, ha az ajánlat előbből volna keltező, ha csak a póstán kellő időben történt feladás nem igazoltnék.

Ha azonban a pótajánlat tartalma alapos kilátást nyújtana arra, hogy újabb nyilvános pályázat által sikeresebb eredmény érhető el, ez esetben új nyilvános pályázati hirdetés teendő közzé.

18. §. Minden ajánlatnak tartalmaznia kell:

a) azon nyilatkozatot, hogy az ajánlattevő a pályázati hirdetésben vagy felhívásban foglalt feltételeket elismeri és magára kötelezőnek elfogadja;

b) az ajánlati árt a hazai értékben kifejezve és pedig az egységárak szerint, valamint az összár feltüntetésével.

A kettő közötti eltérés esetén az ajánlatban foglalt összár irányadó;

c) az ajánlattevő címét;

d) többek részéről együttesen tett ajánlatoknál azon nyilatkozatot, hogy az ajánlat tekintetében egyetemlegesen felelősek, továbbá azon megbízott megnevezését, ki az üzletvitelért felelős, illetve értesítések átvételére és a kifizetendő összegek felvételére jogosítva van;

e) nem önjogú személyek, továbbá társaságok és más jogi személyek részéről tett ajánlatoknál azon törvényes képviselőnek, igazgatónak, vagy képviselőre hivatott más személynek megnevezését a ki értesítések átvételére és a kifizetendő összegek felvételére jogosítva van:

f) a szállítandó cikk illetve anyagok beszerzési forrásának pontos megjelölését.

19. §. Az ajánlattevő az ajánlatban határozottan kijelenteni tartozik, vajjon saját gyárában vagy műhelyében fogja-e a cikkeket előállítani, vagy pedig másnak gyárából, illetve műhelyéből szerzi be; ez utóbbi esetben azt is köteles világosan kijelenteni, vajjon hazai, vagy külföldi gyártól szerzi-e be a cikket, illetve annak egyes részeit.

Ezen kijelentés az ajánlattevőre feltétlenül kötelező, és a mennyiben az ajánlattevő a szállítások teljesítésénél attól eltérne, a szállított árúk minden kártérítési igény nélkül rendelkezésére bocsáthatók, esetleg irányában a pályázati hirdetés, vagy ajánlati felhívás feltételeiben foglalt súlyosabb eljárás is alkalmazható.

20 §. Az ajánlattevő, tett javaslata folytán az ajánlat fölötti határozathozatalig; azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéséig felelős marad.

VI. A beérkezett ajánlatok tárgyalása.

21. §. A pályázati hirdetésben vagy ajánlati felhívásban megjelölt határidőig beérkezett ajánlatok bizottságilag bontandók fel, és pedig oly nyilvánossággal, hogy a felbontásnál az ajánlattevők jelen lehessenek.

A beérkezett ajánlatokról jegyzőkönyv veendő fel, mely az összes jelenlevők előtt felolvasandó és a kirendelt bizottság tagjai által aláírandó.

A beérkezett ajánlatok felolvasásánál csak az ajánlattevő neve vagy czége és az általa ajánlott ár közölhető a jelenlevő közönséggel; minden más adat közlése mellőzendő.

22. §. A bizottság az elnökön kívül legalább két tagból és pedig mindenestre az illető igazgatási ág képviselőjéből, továbbá a mennyire lehetséges egy számvevőségi közezből és egy jegyzőből alakítandó.

VII. A szállítások odaitélése.

23. §. Mihelyt az ajánlatok fölbontása befejeztetett, a kirendelt bizottság az esetleg tett észrevételek figyelembe vételével a szállítás odaitélése iránt határoz, illetve javaslatát az őt kirendelő hatósághoz megteszi.

24. §. Figyelembe nem vehető az azon ajánlatok;

a) melyek a föltételeknek vagy mintáknak meg nem felelnek;

b) oly vállalkozók ajánlatai, kik a legközelebb elmúlt 3 év alatt teljesített szállítások alkalmával megbízhatatlannak mutatkoztak;

c) azok ajánlatai, kiket a kormány vagy az illető miniszter a közszállítások elnyerésétől közérdek szempontjából minden-

korra, vagy bizonyos időre kizárandóknak nyilvánított, ez utóbbi esetben természetesen a kizárási idő tartama alatt;

d) oly ajánlatok, melyek meghatározott árt nem tartalmaznak, hanem csak olcszerű kijelentést foglalnak magukban, hogy az ajánlattevő a legmegfelelőbbnek találandó áron vagy ezen alúl is szállítani kész.

A 18. §. rendelkezései a jelen §. által változást nem szenvednek.

25. §. Az előző §. szerint figyelembe nem vehető ajánlatok mellőzésével a többi ajánlatok gondos vizsgálat alá veendőek és a szállítás annak ítélendő oda, ki a szállítás pontos és kellő teljesítésére legalkalmasabbnak találtatik, s kinek ajánlata egyúttal aránylag a legolcsóbb.

A legalacsonyabb árajánlat azonban egymagában a szállítás elnyerésére nem jogosult.

26. §. A szállítások odaitélésénél elvként követendő, hogy megfelelő minőség, mennyiség és ár mellett elsősorban a helyi ipar veendő figyelembe.

27. §. Ha az ajánlat odaitélése körüli eljárás alkalmával kitűnnék, hogy a czikk külföldről való beszerzést igényel, e czélból odaitélés előtt okvetlen és feltétlenül az illetékes minister felhatalmazása kérendő ki.

E részben, a mennyiben célravezetőnek mutatkozik, az odaitélés előtt az illetékes minister által a kereskedelemügyi minister véleménye is kikérendő arra nézve, vajjon az illető czikk megfelelő mennyiségben, árban és minőségben nem szerezhető-e be hazai iparosoknál, illetve gyárosoknál.

28. §. A mennyiben ugyanegy cikkre nézve több hazai iparos vagy gyár megfelelő minőség és ár mellett ajánlkozik, a szükségletek szállítása közöttük szállítóképességük és megbízhatóságuk arányában lehetőleg megosztandó.

29. §. Azon körülmény, hogy valamely czikk a pályázati hirdetésben vagy ajánlati felhívásban említett mintával, szabványnyal vagy formával meg nem egyezik, ha egyébként a célnak megfelel, egymagában a hazai gyártmányok, illetve iparcikkek mellőzésére okúl nem szolgálhat.

30. §. Ha a pályázat eredménytelen maradt, illetve az ajánlatok elfogadhatóknak nem találtattak, vagy ha újabb pályázat esetére sikeresebb eredmény várható, új pályázati

hirdetés bocsátandó ki; esetleg pedig, ha a szállítás szűkebb körű felhívás útján célszerűebben lenné biztosítható, a szükséglet ily szűkebb körű felhívás útján is beszerezhető.

31. §. Az odaitélés iránti határozat rendszerint a verseny tárgyalástól számított 2 hét alatt és ha az odaitélés felsőbb hatósági jóváhagyást igényel, 4 hét alatt hozandó és az érdekeltekkel közlendő.

Ha azonban az ajánlatok összehasonlítást, kísérletezést, vagy más előzetes intézkedést igényelnek, jogosítva van a jóváhagyó hatóság a határozat hozatalra fentebb rendelt határidőt meghosszabbítani, miről az érdekeltek értesítendőek.

32. §. A letett bánatpénzek (vadumok) azoknak, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, a végleges határozat-hozataltól illetve jóváhagyástól számítandó 8 nap alatt visszaszolgáltatandók.

33. §. Az ezen fejezetben foglalt elvek a szűkebb körű felhívások útján eszközözendő beszerzéseknél is megfelelő értelemben követendőek.

VIII. A szerződések kellékei.

34. §. Azon ajánlattevővel, kinek ajánlata elfogadtatott, a szállításra vonatkozólag szerződés kötendő, melynek a következő lényegesebb pontozatokat kell tartalmaznia:

- a) a szerződő-felek megnevezését;
- b) a szállítandó tárgy mennyiségének és minőségének megjelölését;
- c) a beszerzési forrás meghatározását valamint azt, hogy a vállalkozó a szállítandó tárgy származását a 44. §. határozmányainak megfelelő módon igazolni köteles;
- d) a szállítási határidőket;
- e) az ár magasságát, a teljesítendő fizetések körülírását,
- f) rendelkezéseket azon esetre, ha a szállított tárgyak a szerződésben foglalt feltételeknek meg nem felelnek, vagy a szállítási határidő pontosan meg nem tartatik; a birság összegekre vonatkozó intézkedéseket;
- g) rendelkezéseket arra nézve; vajjon a szerződő fél szerződésbeli kötelezettségeit másra átruházhatja-e, és ha igen, minő feltételek mellett;
- h) határozmányokat a biztosíték (cautio) nagyságára és

azon módzatokra vonatkozólag, melyek mellett az vissza-
szolgáltatható;

j) vitás esetek elintézésének módját, nevezetesen az ille-
tékes bíróság megnevezését, esetleg választott bíróság össze-
állításí módját;

k) végre annak kikötését, hogy a szállítók, illetve vállal-
kozók a vállalatuk folytán érdembe hozott összegekről kiállított
nyugtázott szabályszerű számlákon vagy nyugtákon a nyugta-
bélyeget és jogügyleti illetéket, a bélyegszabályok 9 és 101
díjtételei, valamint az 1881. évi XXVI. t. cz. 6 és 10. §-ai
értelmében viselni és leróni kötelesek.

35. §. Minden szerződésbe felveendő az a rendelkezés,
hogy a szállítóval, illetve vállalkozóval szemben fentartatik az
a jog, miszerint ellenőriztessék, hogy a szállított cikk minő-
ségre és származásra megfelel-e az ajánlatban megígért, illetve
a szerződésben vállalt kötelezettségeknek, s hogy ha ezen
kötelezettségnek a szállító, vagy vállalkozó pontosan eleget
nem tesz, a másik szerződő fél választásától függ, hogy a
szerződést felbontottnak tekintse s e mellett a szállítást a
vállalkozó terhére és költségére más módon biztosítsa; vagy
pedig, hogy saját választása szerint a szerződésben összeg
szerint meghatározandó kötbér (vinculum) megfizetését, s e
mellett a szerződés teljesítését követelje.

IX. A szerződések teljesítése és ennek ellenőrzése.

36. §. A teljesített szállításokért járó fizetésekre nézve a
lehető legegyszerűbb és leggyorsabb eljárás tartandó szemelött;
kölcsönös megállapodás esetében a kifizetés a magyar királyi
postatakarékpénztár útján eszközölhető. Azon követelmény,
hogy a pénz felvételére a szállító személyesen tartozik meg-
jelenni, mellőzendő.

37. §. Hosszabb időt igénybevevő, illetve részletszállítások-
nál a teljesített szállítás után járó érték egy bizonyos összegéig
részletfizetés is teljesíthető; ha azonban a letett biztosíték a
szállítás befejezésének biztosítására nem mutatkoznék elég-
ségesnek, a kifizetendő összeg a szállított érték 90%-át meg
nem haladhatja.

38. §. A beszállított árúk átvételének eszközzésére a lehető
legrövidebb határidő tűzendő ki.

39. §. A szállító igazolni tartozik, hogy a beszállított tárgy származása a szerződésnek megfelelő, illetve, hogy a tárgy a szerződésben meghatározott gyárban vagy telepen állított elő.

Ezen igazolás el nem engedhető az esetben, ha a szerződés szerint a szállító a cikket, tárgyat, vagy az ezekhez szükségelt anyagokat az országban belül tartozik előállítani.

40. §. A szállított tárgy származása, a mennyiben a szállító védjeggyel bír, mindenesetre annak védjegyével; egyéb esetekben pedig az illető kereskedelmi- és iparkamara bizonylatával igazolandó, mi mellett azonban fentartva marad az ellenőrzésnek az a módoszata, melyet az illetékes minister, illetve a kereskedelemügyi minister esetről-esetre meghatározni szükségesnek tartand.

41. §. A szerződő hatóság jogosítva van az átvételhez szakértőket is kirendelni, kik a szállított cikk származásának ellenőrzésére hivatvák.

42. §. Oly szállításoknál, melyekre nézve a 7. §. szerinti szempont fennforog, tartozik a hatóság a tárgyak átvétele napjáról az illetékes ministernek jelentést tenni, oly célból, hogy az a mennyiben szükségesnek találná magát az átvételnél külön szakközeg által képviseltethesse, esetleg a kereskedelemügyi ministert alkalmas szakközeg kiküldése iránt megkereshesse.

Ha a ministeri szakközeg a szállított tárgy beszerzési forrása tekintetében a szerződésben kikötöttektől eltéréseket talál, ezt az átvételi hatóságnak nyomban bejelenti, egyúttal a kiküldő ministernek is jelentést tesz. A szállítás átvétele további intézkedésig függőben hagyandó.

43. §. A kereskedelemügyi minister a hozzáérkezett szerződésekben említett szállítókat, bárhol vállalt szállításaik együttes feltüntetése mellett évről-évre nyilvántartja annak ellenőrizhetése céljából, hogy e beszerzési forrás tekintetében elvállalt szerződési kötelezettségüknek megfelelnek-e, vagy megfelelhetnek-e?

X. A foganatosított beszerzések nyilvántartása.

44. §. Oly célból, hogy megbírálható legyen, mennyi szereztetett be a külföldön, és mennyi a belföldön, a beszerző hatóság a foganatosított beszerzésekről és azok értékéről kimutatást készít, mely az illetékes ministernek beterjesztendő;

ez által pedig a kereskedelemügyi minister rendelkezésre fog bocsáttatni

2325. szám.

A középiskolai statisztikai kimutatásokból kiderül, hogy középiskoláink nagy részében nem tanítják a gyorsírást. Mint-hogy ez ügyesség ismerete mind a tudományos, mind a gyakorlati életpályákon jó szolgálatokat tesz, s újabban mind nagyobb figyelemben részesül, szükségesnek láttam intézkedni; hogy a gyorsírásból a középiskolákon tanfolyamok rendeztessenek s a tanulók az ezekben való részvételre buzdíttassanak.

Tekintettel arra, hogy a tud. egyetem bölcsészeti-, nyelv- és történet-, valamint mennyiségtan és természettudományi karának hallgatói legnagyobb részt a középiskolai tanári pályára készülnek, a gyorsírásban való jártasságukkal tehát az iskolának jó szolgálatot tehetnek, maguknak pedig némi mellékeresetre tehetnek szert: figyelmeztetni kívánom a megjelölt egyetemi hallgatókat, hogy a gyorsírást minél számosabban megtanulni igyekezzenek.

Budapesten, 1892. márczius 23 án.

GRÓF CSÁKY S. K.

10174. szám.

Tudomás és nyilvántartás végett értesítem a tanácsot, hogy a nagykárolyi kath. főgymnasiumnak az érettségi vizsgálat megtarthatásának jogát az 1891 $\frac{1}{2}$ -ik tanévre is megadtam. Budapest, 1892. évi márczius hó 21-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

13,807. szám.

Az egyetemi boncztani, kórboncztani és törvényszéki orvostan, nem különben az élet- és közegészségtani épületek teljesen befejeztetvén és a használatnak már átadtván, az építési bizottságokat ezennel feloszlatom s az intézeti épületeket az egyetem igazgatósága alá bocsátom. Nem mulaszthatom el együttal, hogy azok elnökének Genersich Antal tanárnak,

valamint a bizottság tagjainak Belky János, Davida Leo, Klug Nándor és Rózsahegyi Aladár tanároknak, továbbá Heigel József kir. mérnöknek, ki az építési ellenőri, s végül Ladits Nándor egyetemi gondnoknak, ki a jegyzői tisztet teljesítette. odaadó és sikeres működésükért ne mondjak köszönetet.

Miután az illető épületekben elhelyezett intézetek közös ügyeinek gyors elintézése, a közös házi szükségletek nyilvántartása és ellenőrzése, a bonczani épületben a közös fűtőház-mester felett való rendelkezés az egységes igazgatást kívánatossá teszik: a bonczani épület igazgatásával 3 év tartamára dr. Davida Leó ny. r. tanárt, az élet- és közegészségtani épület igazgatásával pedig dr. Rózsahegyi Aladár ny. r. tanart bízom meg, *az egyetem rectora hatáskörének teljes épségben tartása mellett.*

Az építési bizottságok levéltárának megőrzésével az egyetemi gondnoki hivatal lesz megbízandó.

Miről a Tanácsot, tudomás és további eljárás végett értesítem.

Budapest, 1892. évi márczius hó 26-án.

GRÓF CSAKY S. K.

733. eln. szám.

A magy. kir. állami számvevőszékkel létrejött megállapodás értelmében a tanintézetek elhelyezésére szolgáló s ez alapon adómentességet élvező, az államkinestár tulajdonába tartozó épületek és ingatlanok értéke az 1891. évi zárszámadáshoz tartozó vagyonleltárban szabadbecslés alapján lévén kitüntetendő, felhívom a Tanácsot, utasítsa a gondnokot, hogy az egyetem céljaira szolgáló épületek és ingatlanok értékének ily értelemben leendő becslése érdekében az ottani állami építészeti hivattal magát érintkezésbe tevén, az ez utóbbi által kirendelendő szakközeggel egyetértőleg és az ottani helyviszonyokra való különös figyelemmel, minden egyes telket külön, és a rajta lévő épületet szintén külön becsüljék meg és ezen becslési eljárás eredményét, a telkeket és az azon levő épületeket külön sorszám alatt magában foglaló, a gondnok, valamint a szakközeg aláírásával ellátott kimutatásba vegyék fel, s ezen kimutatást lehető előbb, legkésőbb azonban f. é.

május hó 15-éig a kebelbeli számvevőséghez közvetlenül terjeszse be.

Az esetben, ha netalán az államkincstár tulajdonát képező oly épület vagy telek is léteznék, mely nem közvetlenül tan-czélokra szolgál s ennél fogva akár föld, akár házbéradó alá esik, ezen épület vagy telekről egy ugyancsak a fentebb jel-zett határidőig, egy olyféle külön kimutatás lesz beterjesztendő, melyből az ezen ingatlan után az 1891. évre fizetett összes adók — adónemenként elkülönítve — megbízhatóan és a leg-pontosabban kivehetőek legyenek.

Budapesten, 1892. évi ápril hó 8-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

14,461. szám.

Ő császári és apost. kir. Felsege előterjesztésemre a f. é. márczius hó 30 án Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy az 1873 évi márczius hó 24-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározással jóvá hagyott, az állami felsőbb és közép tanintézetektől a tudomány-egyetemekhez és a műegyetemhez kinevezett rendes tanárok fizetésének rendezésére vonatkozó szabályzat hatályon kívül helyeztessék és a jövőben kinevezendő egyetemi és műegyetemi rendes tanároknál a magasabb fizetési fokozatba való fellépés, azaz korpótlékokban való részeltetés szempontjából csak az egyetemi vagy műegyetemi rendes, illetőleg a rend-kivüli tanároknál csak az egyetemi vagy műegyetemi rend-kivüli tanári állásban eltöltött évek legyenek szabályszerűen számba vehetőek.

Mindennemű más, nem egyetemi és műegyetemi tanári szolgálatban eltöltött szolgálati időnek beszámítása tehát csak esetről-esetre, különösen figyelemre méltó kivételes körülmé-nyek alapján, Ő csász. és apost. kir. Felsege legmagasabb kegyelméből fog csupán megtörténhetni.

Miről a Tanácsot tudomás és további eljárás végett érte-sítem.

Budapest, 1892. évi április hó 6-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

Az 1883-iki jogi tanulmányi és vizsgálati szabályzat 8., 29. és 30. §§-ainak értelmezése körül ingadozó gyakorlat fejlődven ki, elrendelendőnek találom, hogy a magyar alkotmány- és jogtörténet az 1892/3. tanévtől kezdve, heti 5 órai főcollegiumban, a joghallgatókra nézve hallgatásra kötelezett tantárgyúl tekintessék olyképen, hogy azon joghallgatók, kik a jelzett tanévvel és azontúl kezdik meg jogi tanulmányaikat, az említett főcollegium előzetes hallgatása nélkül többé az I. alapvizsgálatra nem bocsáthatók, sem annak idején jogi végbizonnyítványt nem nyerhetnek.

Felhívom a Tanácsot, hogy ezen rendeletnek tartalmát a joghallgatóknak ezúttal és az 1892/3. tanév I. felének beiratkozási idején a fekete táblán tudtúl adja.

Egyúttal a budapesti egyetem jog- és államtudományi karában indítványt tettek az említett vizsg. szabályzat olyanmű módosítására nézve is, hogy az 1. §. b) pontja helyébe ezen szövegezés tétessék: »b) jogtörténet (európai jogtörténet és magyar jogtörténet).

Mielőtt ezen utóbbi kérdésre nézve határoznék, felhívom a Tanácsot, hogy arra nézve véleményes jelentést tegyen.

Budapest, 1892. évi április hó 13 án.

GRÓF CSÁKY S. K.,

6191. szám.

Elhatároztam sürgősen megtenni minden intézkedést, hogy a kolozsvári tud.-egyetem könyvtára és a jelenlegi helyiségeit valószínűleg elvesztő jogi kar kellő elhelyezésére szükséges építkezés minél előbb megkezdethessék. E végből a törvényhozásnak már az 1893. évi tárcza költségvetés bemutatásakor óhajtván előterjesztést tenni, az építési program megállapítása, ehhez alkalmazkodó terv-vázlatok elkészítése és költség-előirányzat egybeállítására végett Meixner Károly fővárosi építést küldöm ki a helyszínére, ki a folyó hó végén fog oda utazni, a miről, illetve megérkezésének napjáról a Tanácsot eleve fogja értesíteni.

Hogy a nevezett építész jelzett föladatát minél gyorsabban és sikeresebben megoldhassa, első sorban szükséges a kellő

helyiségekre vonatkozó pontos és részletes adatok egybeállítása, a minnek az illető karok meghallgatása mellett való sürgős eszközlésére a Tanácsot ezennel fölhívom.

Figyelmeztetem a Tanácsot, valamint az érdeklött tanárokat is, hogy a szükséglet megállapításánál úgy a helyiségek száma, mint térfogata tekintetében csak a nélkülözhetetlenre szorítkozzanak, hogy az egyetem valódi igényeit haladék nélkül kielégíthessem.

Mint hogy a város részéről nem tapasztalok hajlandóságot, hogy az egyetemi építkezést telek adományozásával megkönnyítse; továbbá mivel Kolozsvárott alkalmas telek megszerzése különben is igen nagy nehézségekkel jár; de mert végül nem tartom czélszerűnek, hogy az egyetemi épületek egymástól távol fekvő helyekre szétszórassanak; olyan programm állapítandó meg, hogy további telekszerzésre szükség ne legyen.

Budapest, 1892. évi április hó 15-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

28.527. szám.

A mennyiségtan-természettudományi karnak a Tanács által folyó évi 1110. sz. a. bemutatott előterjesztése tárgyában megkérdezvén a pénzügyminister urat, mint a bélyeg- és illetéktörvények és szabályok legilletékesebb értelmezőjét: nevezett minister úr folyó évi 43.524. sz. a. hozzám intézett átíratában azt adta válaszul, hogy egyes tanárok és intézeti főnökök abbéli folyamodványai, illetőleg fölterjesztései, melyekkel hivatalból leendő kiküldetést és úti-segélyt kérelmeznek, kétségtelesenül egyes személyek magánérdekeit illetvén, az illet. díjjegyzék 13. tét. III. pontja alatt említett bélyegköteles beadványok fogalma alá esnek.

Erről a Tanácsot ahoz tartásúl értesítem.

Budapest, 1892. július 6-án.

A minister meghagyásából:

LEÖVEY SÁNDOR S. K.,
osztálytanácsos.

1423. eln. szám.

Az ökszerű büntetési rendszer úgy a fegyenczek erkölcsi, mind pedig az államkincstár anyagi érdekeinek szempontjából

elkerülhetlenül szükségessé teszi, hogy a fegyenczek büntetés idejük tartama alatt productiv, túlnyomólag kézműiparos munkákat végezzenek.

A fegyencmunka tömeges termékeinek értékesítése a szabad iparnak szükségképen némi versenyt okoz. Ezt — a külföldön is tett tapasztalatok szerint — csak az által lehet legkevésbé érezhetővé tenni, ha első sorban az államkormány saját nagymennyiségű szükségleteinek azon részét, mely a fegyházi munkaerő által is előállítható, közvetlenül a fegyházaknál rendeli meg s eként megelőzi azon nem ritka esetet, hogy a vállalkozó szabad iparos használja ki az olcsó fegyencmunka előnyeit s pusztá közvetítés útján tetemes nyereségre tesz szert.

Az igazságügyi minister úr — azon törekvés által indítva, hogy a mellőzhetlen fegyencmunkáltatás versenye a szabad iparral szemben a lehető legalacsonyabb fokra leszállíttassék — a folyó évi 17.645. és 24.296. szám alatt kelt átirataiban azon kérelemmel fordult hozzám, intézkedném az iránt, hogy a vezetésemre bízott tárca keretében fölmerülő mindazon állami szükségletek, a melyek fegyencmunka erővel állíthatók elő, az államkincstár érdekében is jövőre az országos fegyintézetek iparüzleténél rendeltessenek meg.

Méltányolva az igazságügyi minister úr által fölhozott indokokat, fölhívom a Tanácsot, hogy ezentúl mindazon iparcikkek megrendelésénél, melyek az országos fegyintézetekben, ker. börtönökben stb. készítettnek s állami szükségletet képeznek, lehetőleg az igazságügyminister úr említett méltányos kívánságához alkalmazkodják, illetőleg a vezetése alatti tanintézetet ily irányban útasítsa.

Értesítem e végből a Tanácsot, hogy az illavai, lipótvári, munkácsi, nagyenyedi, soproni, szamosújvári és váci kir. orsz. fegyintézetekben és a szegedi kir. ker. börtönben a múlt 1891. év folyamán s a legközelebbi időben összesen harminczhat különféle iparág üzetett, illetve folytattatik és pedig:

1. az asztalos-, 2. cipész- és 3. szabó-ipar valamennyi nevezett intézetben, 4. a kovácsság 7 intézetben, t. i. a nagyenyedi kivételével mindegyikben, 5. a lakatosság 6 helyen, t. i. Lipótvár és Szamosújvár kivételével mindenütt, 6. a kádár-ipar öt intézetben, u. m. Lipótvárott, Munkácson, Nagy-Enyeden, Sza-

mosújvárott és Szegeden, 7. a kosárkötés és szalmafonás 5 helyen, u. m. Munkácson, Nagy-Enyeden, Sopronban, Váczott és Szegeden, 8. az esztergályosság Illaván, Munkácson, Szamosújvárott és Szegeden, 9. a könyvkötészet Lipótvártt, Munkácson, Nagy-Enyeden és Sopronban, 10. a bádoggóság Illaván, Munkácson és Szegeden, 11. a takács-ipar N.-Enyeden, Sopronban és Szamosújvárott, 12. a kötő-, szövő-ipar Lipótvárott, N.-Enyeden és Váczott, 13. a kaptafa és támfakészítés Illaván és Sopronban, 14. bogár-ipar Lipótvárott és Váczon, 15. a halina-posztó- és pokrócz-gyártás Nagy-Enyeden, 16. kefekötés és szőrmunka Munkácson és Sopronban, 17. hajlított bútorrészek simítása és fényezése Munkácson és Nagy-Enyeden.

Ezekon kívül továbbá folytattatik: Illaván 18. norinbergi- és díszmű-árúk készítése és 19. körfűrész munkák, Lipótvárott 20. kötélverés, 21. esőernyő-nyelek s 22. papucsek készítése, 23. vasbútor készítés, Munkácson 24. festő-ipar, N.-Enyeden 25. üveges ipar, Sopronban 26. szemüvegek alkatrészeinek előállítás, 27. papír díszmunka s papírzacskó készítés, 28. hálófonás, Szamosújvárott 29. kéregpapír dobozok készítése, 30. kerek-es ipar, Váczon 31. aranyozó-ipar, 32. rosta-szövés, 33. fűvő-készítés, Szegeden 34. papírzacskók készítése, 35. faragászat.

Mindezen iparágakra vonatkozólag az előállítani szokott czikkeket és azok árát föltűntető árjegyzékekkel minden egyes fevintézet igazgatósága rendelkezik és azt kívánatra meg is küldi.

Ezekon kívül a kir. fogházakban is üzetik különféle iparág és pedig összevéve 71 fogházban 30 iparág, illetve foglalkozási ág, u. m. 1. kosárkötés 49, 2. fűzvesszővágás, hasítás 7 fogházban, 3. asztalosság 15, 4. czipész-ipar 6, 5. kádárság 5, 6. szalmafonás (láb-törlők készítése) 5, 7. szabó-ipar 4 (egészen vállalkozó útján), 8. hajlított bútorgyártás 4 (mind vállalkozó útján), 9. esztergályosság 4, 10. kefe- és seprőkötés 3, 11. gombkötés 2, 12. bodnárság 2, 13. nádfonás 8 fogházban, 15. szalmatok kötés 2 fogházban.

Végre egy-egy fogházban: 16. szövés-fonás (Kisújszálláson), 17. harisnyakötés géppel (Győrött), 18. palaczkok készítés (Sopronban), 19. lábgyékény készítés (ugyanott), 20. közönséges szalmafonású székek készítése (Z.-Egerszegen), 21. papírzacskók és 22. szűrcsattok készítése (Debreczenben), 23. kerék-

gyártó-ipár (Nagy-Váradon), 24. lakatosság (Zomborban), 25. faedények és kéréktalprészek készítése (Rózsahegyen), 26. könyvkötés (S.-A.-Újhelyen), 27. ablakredőny-készítés (Beszterczen), 28. hőröndkészítés (Brassóban), 29. gyufadoboz készítés (Szegeden) és végre 30. méh-kaptárak és kerti székek készítése (Oraviczabányán).

Tudomásúl értesítem végül, hogy a fegyintézetekben és a szegedi kerületi börtönben szakértő munkavezetők alkalmazása mellett új iparágak és új iparcikkok előállítása is berendezhető, kivéve, ha a berendezés nagyobb költségekkel jár új gépek beszerzését tenné szükségessé.

Budapesten, 1892. évi július hó 22-én.

A minister helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. K.,
államtitkár.

1322. eln. szám.

A hadkötelezettségük teljesítése végett bevonuló állami tisztviselők, altisztek és szolgák viszonyainak rendezése tárgyában a folyó évi január hó 17-én 8. eln. sz. a. kelt körrendeletben foglalt szabályzat 1. pontja eltérő magyarázatokra szolgáltatván alkalmat, tudomás és további intézkedés végett értesítem az egyetemi tanácsot, hogy a hadszolgálati kötelezettség lerovása végett való bevonulás alatt nemcsak a három évi hadseregheli és egy évi önkéntesi, hanem a négy évi hadi tengerészeti és két évi honvédségi tényleges szolgálatra, valamint a nyolczheti katonai kiképzetésre történt bevonulás is értendő, minélfogva a hadkötelezettségben álló állami tisztviselők, gyakornokok, altisztek és szolgák a föntebb említett szabályzat 1. pontjában részletezett elbánás alá esnek akkor is, ha a négy évi haditengerészeti, vagy két évi honvédségi tényleges szolgálatra, avagy (esetleg, mint póttartalékosok) nyolcz heti katonai kiképzetésre vonulnak be.

Budapest, 1892. évi július hó 23-án.

A minister helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. K.,
államtitkár.

1670. eln. szám.

Az 1891. évi január hó 2-án 2642. eln. szám alatt kelt leíratom kapcsán megküldöm az egyetem tanácsának mihez-

tartás és esetleges intézkedés végett a m. kir. kereskedelemügyi minster úrnak a külföldre szóló hivatalos levelek portómentessége, illetve kellő bérmentesítése tárgyában a belföldi hivatalokhoz és hatóságokhoz intézett rendeletének másolatát azzal, miszerint a föladásra hozott anyag sokasága lehetlenné teszi, hogy az egyes postahivatalok a föladás alkalmával a sommásan átadott hivatalos levelek helyes fölszereléséről az átadó közeg jelenlétében meggyőződést szerezzenek.

A továbbítás alkalmával pedig esetleges késedelmek elkerülése végett a postahivatalok az illető leveleket már nem adhatják vissza, úgy hogy a leveleknek portóval leendő megterhelhetése ki nem kerülhet.

Ezen portóösszegek a nem ritkán elég jelentékeny behajtási és átküldési költségekkel együtt azon hivatalt vagy hatóságot fogják terhelni és attól behajtatni, mely a levél kellő bérmentesítéséről nem gondoskodott.

Budapesten, 1892. évi augusztus hó 4-én.

A minster meghagyásából:

GÖMÖRY OSZKÁR s. k.,
ministeri tanácsos.

Ad. 35.985. szám.

A gyógyszerészgyakornokok kiképzése tárgyában, valamint a gyógyszerésznövendékek egyetemi kiképzése tárgyában készített és Ő csász. és ap. kir. Felségének folyó évi augusztus hó 9-én kelt legf. elhatározásával jóváhagyott kétféle szabályzatot öt-öt példányban azzal a kijelentéssel küldöm meg a Tanácsnak egyelőre csak tudomás végett, hogy e szabályzatok végrehajtása iránt rövid idő alatt részletesen fogok intézkedni.

Budapest, 1892. augusztus 24.

A minster meghagyásából:

DR. KLAMMARIK JÁNOS s. k.,
ministeri tanácsos.